

Helsedirektoratet

Dato: 22.05.2025

Vår referanse: LV / JHB

Deres referanse: [Deres ref.]

Høringsinnspill til rundskriv til forskrift om forbud av markedsføring av visse næringsmidler særlig rettet mot barn

Vi støtter intensjonen bak forskriften, nemlig å beskytte barn mot helsemessig uønsket markedsføring. Samtidig vil vi peke på at det er behov i næringslivet for en helt tydelig og også praktisk veileder for å kunne etterleve regelverket på en korrekt, forutsigbar og kostnadseffektiv måte.

Forskriften legger opp til en helhetsvurdering i flere tilfeller. For at slike vurderinger skal være praktisk håndterbare trengs det en operativ veileder med tydelige eksempler.

Vi fremmer derfor følgende behov:

Behovet for entydig saksbehandling

Dels uklare hjemler og eventuelt en ikke-tilpasset saksbehandling ut fra uklare grenser, vil skape usikkerhet for bedrifter. Det vil også påvirke reell klagemulighet.

Her er det samme organet som både avdekker, etterforsker og legger sanksjoner. Det skal nevnes i denne sak at det er også en prinsipiell diskusjon som blant annet Advokatforeningen har påpekt betenkelighetene av - noe som definitivt skulle tilsi at retningslinjene må understreke at de administrative bøtene brukes kun ved klare og gjentatte brudd.

Behov for en veiledningsperiode etterfulgt av evaluering

I tillegg til tydelig veiledning, er det viktig med en egen veiledningsperiode før sanksjonsbestemmelsene trer i kraft. Perioden må være fri for sanksjoner og benyttes til opplæring, dialog og praktisk utprøving i virksomhetene. Dette er avgjørende for at aktørene skal få anledning til å tilpasse rutiner, systemer og markedsføringsmateriell på en forsvarlig måte.

Veiledningsperioden må etterfølges av en grundig evaluering i forkant av sanksjonsinnføring, slik at både myndighetene og næringslivet får innsikt i hvordan forskriften fungerer i praksis, hvilke uklarheter som oppstår, og hvor det eventuelt er behov for justeringer.

Behov for å skille mellom barn og ungdom

I forskriften er barn definert helt opp til 18 år. Det er en betydelig forskjell mellom en 7-åring og en 17-åring når det gjelder modenhet, kritisk sans og evne til å vurdere kommersielle budskap – en 17-åring har i langt større grad frihet og ansvar i eget liv. Det fremstår som et paradoks at en 17-åring anses moden nok til å ta ansvar for egen helse og seksualitet og også for sine valg av sosiale medier, men likevel skal beskyttes på samme måte som en 7-åring mot markedsføring av visse næringsmidler. Vi mener det er et behov for et tydelig skille mellom barn og ungdom, det være seg grenser for hvor forbudet skal ligge, og konsekvenser ved brudd.

Behovet for presise definisjoner av sentrale begreper

Flere sentrale begreper i forskriften er åpne for tolkning. Uklare begreper gjør vanskelig å etterleve reglene, og når brudd på regelverket kan utløse betydelige sanksjoner, er det sentralt at det er entydig tolkningsrammer.

Vi viser særlig til fire formuleringer som trenger entydig beskrivelse av hva som er innenfor, og dermed også en tydelig forståelse for hva som ikke er omfattet:

- Alminnelig oppstilling
- Appellerende pris
- Særlig rettet mot barn
- Forekomme på en måte som oppfordrer voksne til å kjøpe produktet til barn
- Helhetsvurdering "... " hvor det blant annet kan legges vekt på

Behov for samsvar mellom ulike regelverk

Forskriften må sees i sammenheng med matkasteloven, slik at regelverkene ikke motarbeider hverandre. Dagligvareaktører må kunne markedsføre rabatter på datonære varer, også når disse inngår i listen over produkter med markedsføringsforbud. Et klart unntak eller presisering i veilederen vil være nødvendig.

Behov for praktisk kurs og opplæring fra HDIR

Vi har mottatt forespørsler fra næringslivet om mulig praktisk opplæring og informasjon gjennom korte kurs / seminar samt egne kontaktpunkter i regi av HDIR spesielt i oppstartsfasen. Dette slik at det er enkelt å øke kunnskapen om de nye reglene samt få belyst og også løst de uklarheter som vil kunne oppstå.

Vi stiller gjerne til videre dialog og bidrar med praktiske innspill til hvordan rundskrivet kan styrkes.

Vennlig hilsen

NHO Service og Handel

Henrik Bjørge

Advokat

Linda Vist

Bransjedirektør Handel

Innhold

[Tittel]

Feil! Bokmerke er ikke definert.

[Overskrift]

5

[Undertittel]

5

[Overskrift]

[Brødtekst]

[Undertittel]

[Brødtekst]

[Underoverskrift]

[Brødtekst]

[Brødtekst]